

**MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ BİREYSEL ÇALGI EĞİTİMİ DERSİ
DÖNEM SONU SINAVLARI İLE İLGİLİ DÜŞÜNCELERİ
(MARMARA ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ)**

**VIEWS OF THE CANDIDATES MUSIC TEACHERS ON THE INDIVIDUAL
INSTRUMENT LESSON FINAL EXAM EVALUATION
(MARMARA UNIVERSITY CASE STUDY)**

Sibel ÇOBAN¹

Özet

Bu araştırma, müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı eğitimi dersinin dönem sonu sınavlarında öğretim elemanlarının değerlendirmelerine ilişkin düşüncelerini ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Araştırmadan elde edilen bazı bulgular şöyledir.

Müzik öğretmeni adayları, dönem sonu sınavlarının objektif olmadığını ve sınavlarda öğretim elemanlarının kendilerini yeterince önemsemediklerini düşünmektedirler. Bu iki ifadeye de en fazla katılan öğrenciler ses eğitimi, en az katılanlar ise nefesli çalgı öğrencileridir.

Anahtar Sözcükler: Meslek Eğitimi, Çalgı Eğitimi, Değerlendirme,

Abstract

This study is made for the purpose of revealing the ideas of music teacher candidates about the instructors' assessments in final exams of the lesson of individual instrument education. Some of the findings obtained are below:

Music teacher candidates think that final exams are not objective and that the instructors do not care them enough in the exams. The students who agree most with these two assertions are the ones of whom field is vocal training; and the students who agree least are the ones of whom field is wind instrument.

Keywords: Occupation Education, Instrument Education, Evaluation

---

¹Doç.Dr. Marmara Ün. Atatürk Eğt .Fak. cobansibel@gmail.com

1. GİRİŞ

Müzik eğitiminin boyutlarından biri olan çalgı eğitimi, bir çalgıyı çalma becerisini gösterebilmek için birtakım becerilerin sistematik olarak kazanılmasından oluşan uzun bir eğitim sürecidir. Çalgı eğitiminde bu sürecin yaşanabilmesi bazı iç ve dış faktörlerin hazır oluşuna bağlıdır. İç faktörleri, iyi işiten bir müzik kulağı, çalgı çalmaya uygun fiziksel kapasite, duygusal yeterlilik ve zekâ olarak sınıflandırmak mümkündür. Dış faktörler ise özetle öğretim sürecini oluşturan temel unsurlardır. Bu unsurlar;

1. Öğretim Hedefleri
2. Giriş davranışları
3. Kapsam
4. Öğretim Stratejisi
5. Öğretim Yöntemleri
6. Öğretim Araç ve Gereçleri
7. Öğretime Ayrılan Süre
8. Öğretim Çevresi
9. Değerlendirmedir (Fidan, N., 1996: 12).

Değerlendirme, öğrenme sürecini oluşturan temel unsurların son aşamasıdır.

1.1. Değerlendirme Çeşitleri:

Değerlendirmenin çeşitli özelliklere göre bazı sınıflandırmaları vardır. Değerlendirmenin sınıflandırılmalarından kısaca söz etmek yerinde olur.

Düzenli değerlendirme belli ölçütleri, planlı ve düzenli gözlemi, kontrollü karşılaştırmaları, standartlaşmış sınav yollarını gerektirir. Gelişigüzel değerlendirmede ise fark edilmedik ölçütler (hedefler) alttan alta ve tutarsızca işler, subjektif yargılar baskın çıkar (Ertürk, S., 1994: 112).

Bloom ve diğerlerine göre (aktaran; Ertürk, S., 1994) değerlendirmenin başka bir sınıflama yolu da amaca göre sınıflamadır. Buna göre üç türlü değerlendirmeden söz edilebilir;

1- *Tanıma- yerleştirmeye dönük değerlendirme*, öğrenciyi belli bir program (yetişek) ya da program birimine yerleştirmede kullanılmak üzere, öğrencinin özellikle ön şart niteliğindeki mevcut davranışlarını tayin etmek için devre başlarında veya öğrenme güçlüğü hissedildiği hallerde arada yapılır.

Üniversite seçme sınavından sonra Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Programlarında* müzik öğretmeni adaylarına uygulanan yetenek seçme sınavı değerlendirmeleri bu türe en çarpıcı örnektir.

---

* Bkz. 2012 Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi (ÖSYS) Klavuzu, s; 56.

2- ***Biçimlendirme- yetiştirmeye dönük değerlendirme***, bir yandan öğrencinin öğrenme hızı veya güçlüklerini gösteren emareler, öte yandan da telafi tedbirlerine esas olmak üzere eğitim durumlarındaki yetersizlikler ve hatalar öğretim devresi içinde keşfedilir. Bireysel çalgı eğitimi süreci boyunca ders öğretmeninin öğrencisi ile ilgili öğrencinin öğrenme hızı, öğrenme güçlükleri, v.b. yaptığı gözlemler aldığı telafi tedbirleri bu tip değerlendirme boyutuna aittir.

3- ***Durum muhasebesine dönük değerlendirme***, öğrencinin yetişme seviyesi ile programın (yetişegin) yetiştirme gücü hakkında bir değer biçmeye esas teşkil edecek verilerin elde edilmesi ve kullanılması söz konusudur. Öğretim bittikten sonra birim, sömestri veya yılsonunda, ağırlık verilen davranışların bir örnekleme göre geliştirilmiş bütüne dönük bitirme sınavları yapılır.

Dönem sonlarında öğrencilerin çalgı öğretim elemanlarından oluşan komisyon önünde girdikleri final ya da bütünleme sınavları, bu türe uygun değerlendirmelerdir.

1.2. Müzik Performansı Değerlendirmesi

Jorgensen (1995), müzik öğrenimini, üç aşamalı bir stratejiden oluşan bir öz öğretme olarak tanımlar. Bu aşamalar: planlama, çalışmanın yürütülmesi ve çalışmanın değerlendirilmesidir.

Planlama aşaması duygusal, motivasyonel, fiziksel ve müzikal unsurların hazırlanmasıyla ilgili stratejileri kapsar. Çalışmanın yürütülmesi aşaması, etkili öğrenme, gözlemeleme, ayarlama ve performansa hazırlanma ile ilgilidir. Değerlendirme aşamasının içinde, ulaşılan ürün (performanslar), öz – öğretim ve öğrenme aşaması vardır. (Hewitt, 2001; 307).

Müzik performansı değerlendirmesi müzik öğrenme ve öğretme süreci ile o kadar iç içedir ki, bu konunun müzik eğitimcileri ve araştırmacıları için büyük öneme sahip olması şaşırtıcı değildir. Müzik değerlendirmesinde güvenilirlik hususu araştırma literatüründe oldukça dikkat çekmiştir.

Uçan (1994), müzikte performans ölçümüne yönelik basamakları şu şekilde belirtmiştir:

1. Performansı sürece bakarak ölçme: Bu yaklaşımda öğrencinin performansa ilişkin davranışları ölçmeciler tarafından gözlenir ve gözlemci gözlem sonuçlarını sembollerle belirtir.

2. Performansı ürüne bakarak ölçme: Öğrencinin ölçülecek performansına ilişkin ortaya çıkardığı ürünün gözlemci tarafından incelenerek, sonuçlar uygun sembollerle belirtilir.

3. Performansı hem sürece hem de ürüne bakarak ölçme: Öğrencinin ölçülecek performansa ilişkin davranışları gözlemci tarafından hem icra ederken gözlenir, hem de gözlemci ortaya çıkan ürünü inceleyerek sonuçları uygun sembollerle belirtir.

Ülkemizde müzik öğretmeni yetiştiren anabilim dallarında dönem sonlarında yapılan bireysel çalgı eğitimi dersi performans sınavlarını yukarıdaki basamaklardan birine göre sınıflamak gerekirse, “*performansı ürüne bakarak ölçme*” basamağına göre değerlendirme yapıldığı söylenebilir. Ancak bu sınavlarda standart bir ölçme kriteri kullanılmaması nedeniyle bu değerlendirmeler durum muhasebesine dönük ve gelişigüzel değerlendirmeler olmaktadır.

Müzik performansı değerlendirme ölçütleri ile ilgili çalışmalar ülkemizde ve diğer ülkelerde çözüm bekleyen bir araştırma alanı olarak hala gündemini korumaktadır.

Kinney, Daryl W. (2009), birbirleriyle oldukça örtüşür olmalarına rağmen performans değerlendirmesi ile ilgili araştırma yelpazesini 3 büyük başlık altında toplamıştır:

- a) Performans Hakemliği ve Değerlendirme Ölçeklerinin Gelişimi ve Geçerliği,
- b) Bireysel Notlandırıcılar Arası Güvenirlilik, (Örn: içsel tutarlılık) ve benzer deneyimdeki hakemler arasında ya da daha az deneyimli notlandırıcılar\ müzisyenler ve uzmanlar arasında performans değerlendirmesine ilişkin notlandırıcılar arası güvenirlilik ve
- c) Performans Değerlendirmesi Güvenirliğinin Artmasına Etki Eden Faktörler.

Güvenirlilik ile ilgili son iki araştırma alanı göz önüne alınarak, değerlendirme görevlerinde eğitim, müzik performansında güvenirlilik ve performans değerlendirme kesinliğinin etkilerini araştıran çeşitli çalışmaların sonuçları harmanlanmıştır. Bazı çalışmalar daha yüksek güvenirliliğin hakemlik görevlerinde eğitime (Fiske, H. E.; 1975) performans alanında uzmanlığa (Fiske, H. E.; 1978, Heath, C. E.; 1976, Roberts, B.; 1975, Wapnick, J., Flowers, P. J., Alegant, M., & Jasinkas, L.; 1993) performans yeterliliğine, (Fiske, H. E.; 1977b) ya da tarihi\teorik müzik bilgisine bağlanamayacağını ortaya koymuşken, diğer çalışmalarda daha fazla müzik deneyimine sahip değerlendirmecilerin ve yaşça daha büyük kişilerden oluşan müzik grubu üyelerinin (Towers, R.; 1980) daha yüksek güvenirlilik katsayılarına sahip olduğunu ortaya çıkarmıştır (Davis, L. P.; 1981, Fiske, H. E.; 1977a, Hewitt, M. P.; 2005, Morrison, S. J., Montemayer, M., & Wiltshire, E. S.; 2004, Sparks, G. E. 1990).

Ülkemizde de müzik performansı ile ilgili çalışmalar son yıllarda önem kazanmıştır. 1970’li yılların başından itibaren bu konuyla ilgili başlatılan çalışmalardan bazıları, Uçan’ın “Uygulamalı Keman Eğitiminde Psikomotor Becerilerin ve Ürünlerin Ölçülmesi” ve Günay’ın “Yaylı Çalgılarda Ölçme Değerlendirme”, “Yaylı Çalgılarda Bir Grup Özel Hedefler, İki Örnek Hedefin Davranışlara Çevrilmesi ve Bu Davranışları Ölçebilecek Ölçü Araçları” adlı çalışmaları bu alandaki ilk örneklerdir (Erim, A., 2011; 73-84).

Daha sonraki yıllarda bu alanda yapılan çalışmalardan bazıları performans ölçme (Yayla, A., A., 2003, Dalkıran, E., 2006) ile ilgili olup bazıları da çalgı eğitiminin ve sınavların değerlendirmesi ile ilgilidir (Erim, A., 2011, Alpagut, U., 2004, Tebiş, C., 2004). Nalbantoğlu’nun (2007) yaptığı araştırma ise müziksel performans ölçme ve değerlendirme uygulamalarını saptama, geçerli ve güvenilir bir performans ölçme ve değerlendirme yöntemi önermenin yanında, derse olan tutum, çalışmaya olan tutum, zihinsel alıştırma ve betimlemelerin kullanımı ve müziksel performans kaygısı gibi faktörlerin performans başarılarına etkisini sınınamaya yöneliktir.

Bu bağlamda kullanılması beklenen geliştirilmiş çeşitli ölçme araçlarının ne denli kullanıldığı, öğretmen adaylarının özellikle çalgı performanslarının değerlendirilmesi ile ilgili görüşlerinin neler olduğu soruları bu araştırmanın çıkış noktasını oluşturmuştur

Gerek yurt içi ve gerekse yurt dışı ilgili literatürün incelenmesi sırasında öğretim elemanlarının dönem sonu sınav değerlendirmeleri ile ilgili olarak öğrenci görüşlerinin incelendiği bir çalışmaya rastlanmaması nedeniyle araştırmanın betimsel sonuçlarının, müzik öğretmeni adaylarının mesleki eğitim süreçleri kapsamındaki çalgı eğitimlerinin niteliğine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada yukarıdaki teorik bilgiler desteği ile Marmara Üniversitesi örneğine dayanılarak ülkemizde Müzik Öğretmeni yetiştiren Anabilim Dallarındaki dönem sonu performans değerlendirmelerine ışık tutmak ve durum değerlendirmesi yapmak amaçlanmıştır.

2. YÖNTEM

Araştırma tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. Tarama modelleri geçmişte ya da halen var olan durumu, etkilemeden olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır (Karasar, 2007: 77).

2.1. Araştırma Grubu

Bu araştırma, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim gören 111 kız ve 59 erkek olmak üzere toplam 170 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Bu öğrencilerin bireysel çalgı eğitimi dersindeki özel alan dağılımları Tablo 1' de belirtilmiştir.

Tablo 1: Çalışma Grubunun Bireysel Çalgı Dağılımı

Çalgılar:	f	%
Yaylı	61	35,9
Gitar	30	17,6
Nefesli	25	14,7
Ses	37	21,8
Diğer	16	9,4
Toplam	169	99,4
Yanıtlamayan	1	,6
Genel Toplam	170	100,0

2.2. Veri Toplama Araçları

Demografik özelliklerle ilgili veriler kişisel bilgi formu ile elde edilmiştir. Çalışma konusu ile ilgili olarak ise Likert tipi 5'li derecelemeye uygun olarak hazırlanan anket uygulanmıştır. Kişisel bilgi formu ve anket soruları araştırmacı tarafından hazırlanmıştır.

2.3. Verilerin Analizi

Veriler yüzde (%) ve frekans, aritmetik ortalama standart sapma, t testi, varyans analizi ve ki kare istatistik teknikleri ile değerlendirilmiştir.

3. BULGULAR VE YORUM

Bireysel çalgı eğitimi alan müzik öğretmeni adaylarına uygulanan ankette, aldıkları dersin değerlendirme aşaması ile ilgili verilen ifadeler katılma durumu tablolarla belirtilmiştir;

Bireysel çalgı eğitimi dersinin dönem sonu sınavlarında ilgili öğretim elemanlarının değerlendirmeleri ile ilgili öğrenci görüşlerine yönelik ifadeler şunlardır;

- Çalgı Eğitimi dersinin dönem sonu sınavları objektif değildir.
- Bireysel çalgı eğitimi dersi sınavlarında not verme ölçütleri belirsizdir.
- Çalgı Eğitimi dersinin dönem sonu sınavlarında, öğretim elemanları öğrenciyi yeterince önemsemiyorlar.

Tablo 2-a: “Çalgı eğitimi dersinin dönem sonu sınavları objektif değildir“, ifadesinin Bireysel Çalgı Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapmaları

	n	x	SS
Yaylı Çalgı	61	2,7333	1,6247
Gitar	30	2,2333	1,3309
Nefesli Çalgı	25	2,1739	1,1541
Ses	37	3,4444	1,2749
Toplam	153	2,7181	1,4845

Tablo 2-b: “Çalgı eğitimi dersinin dönem sonu sınavları objektif değildir“ ifadesine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Tek Yönlü Varyans Analizi

	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar arası	32,868	3	10,956	5,416	,001
Gruplar içi	293,293	150	2,023		
Toplam	326,161	153			

Tablo 2-c: “Çalgı eğitimi dersinin dönem sonu sınavları objektif değildir“ ifadesinin Bireysel Çalgı Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili lsd sonuçları

	Yaylı	Gitar	Nefesli	Ses
Yaylı	x= 2,7333	-		.05
Gitar		x= 2,2333	-	.01
Nefesli			x= 2,1739	.01
Ses				x= 3,4444

Müzik öğretmeni adaylarının “Çalgı Eğitimi Dersinin dönem sonu sınavları objektif değildir” ifadesine katılma düzeyleri, bireysel çalgı değişkenine göre .01 düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermektedir. Aritmetik ortalamaya bakıldığında, bu ifadeye en fazla katılan grup, bireysel çalgı eğitimi alanı ses olanlardır. En az katılan grup da bireysel çalgısı nefesli olanlardır. İkili karşılaştırmalarla ilgili LSD sonuçlarına göre, ana dalı yaylı olanlarla, ses olanlar arasında .05, ana dalı gitar olanlarla ses olanlar arasında .01 ve ana dalı nefesli olanlarla ses olanlar arasında .01 düzeyinde anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 3: Müzik Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin "Bireysel Çalgı Eğitimi Dersi Sınavlarında Not Verme Ölçütleri Belirsizdir." İfadesine Katılma Durumu İle İlgili Frekans ve Yüzdeler Dağılımları

Seçenekler:	f	%
Hiç katılmıyorum	30	17,6
Çok az katılıyorum	22	12,9
Biraz katılıyorum	36	21,2
Oldukça katılıyorum	33	19,4
Tamamen katılıyorum	44	25,9
Toplam	165	97,1
Cevapsız	5	2,9
Genel Toplam	170	100,0

“Bireysel çalgı eğitimi dersi sınavlarında not verme ölçütleri belirsizdir”, ifadesine katılma düzeylerinde, çalgı değişkenine göre anlamlı bir fark görülmemiştir. Grubun tamamı üzerinden ifadeye katılma yüzdeleri ise Tablo 3’de görülmektedir.

Yukarıdaki tabloya göre öğrencileri %25,9’u dönem sonu sınavlarında not verme ölçütlerinin belirsiz olduğu görüşüne tamamen katıldıklarını, %19,4’ü oldukça katıldıklarını ve %21,2’si biraz katıldıklarını belirtmişlerdir. Bu rakamsal sonuca göre öğrencilerin dönem sonu sınavlarında öğretim elemanlarının not verme ölçütlerine bir güvensizlik duygusu yaşadıkları söylenebilir.

Tablo 4-a: “Çalgı Eğitimi dersinin dönem sonu sınavlarında, öğretim elemanları öğrenciyi yeterince önemsemiyorlar.” İfadesine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapmaları

	n	x	ss
Yaylı Çalgı	61	2,5500	1,4430
Gitar	30	2,4000	1,3544
Nefesli Çalgı	25	1,8333	1,0495
Ses	37	2,9444	1,5665
Toplam	153	2,5000	1,4319

Tablo 4-b: “Çalgı Eğitimi dersinin dönem sonu sınavlarında, öğretim elemanları öğrenciyi yeterince önemsemiyorlar.” İfadesine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Tek Yönlü Varyans Analizi

	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar arası	18,228	3	6,076	3,088	,029
Gruplar içi	287,272	150	1,968		
Toplam	305,500	153			

Tablo 4-c: “Çalgı Eğitimi dersinin dönem sonu sınavlarında, öğretim elemanları öğrenciyi yeterince önemsemiyorlar.” İfadesinin Bireysel Çalgı Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili lsd sonuçları

	Yaylı	Gitar	Nefesli	Ses
Yaylı	x= 2,5500		.05	
Gitar		x= 2,4000		.01
Nefesli	.05		x= 1,8333	.01
Ses		.01	.01	x= 2,9444

Müzik öğretmeni adaylarının “Çalgı Eğitimi dersinin dönem sonu sınavlarında, öğretim elemanları öğrenciyi yeterince önemsemiyorlar” ifadesine katılma düzeyleri, bireysel çalgı değişkenine göre .05 düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermektedir. Aritmetik ortalamaya bakıldığında, bu ifadeye en fazla katılan grup, bireysel çalgı eğitimi alanı ses olanlardır. En az katılan grup ise bireysel çalgısı nefesli olanlardır. İkili karşılaştırmalarla ilgili LSD sonuçlarına göre, ana dalı yaylı olanlarla, nefesli olanlar arasında .05, ana dalı nefesli olanlarla ses olanlar arasında .01 düzeyinde anlamlı bir farklılık vardır.

Dönem sonu sınavlarında, sınavın niteliği ve güvenilirliği açısından komisyonda görev alan öğretim elemanlarına büyük sorumluluk düşmektedir. Öğrenciler açısından en önemli

husus, öğrencinin performansı sırasında öğretim elemanlarının kendi aralarında konuşmaları olmaktadır. Öğrenciler bu durumu kendilerinin önemsenmemesi olarak dile getirmektedirler.

4. SONUÇ ve TARTIŞMA

Çalgı Eğitimi Dersinin dönem sonu sınavlarının objektif olmadığı ifadesine en fazla katılan öğrenci grubu bireysel çalgı eğitimi dersinde performans alanı ses eğitimi olan öğrencilerdir. En az katılan grup da bireysel çalgısı nefesli olanlardır.

Öğrencilerin bireysel çalgı eğitimi dersinde öğretim elemanlarını değerlendirmelerinde, çalgı eğitimi dersinin dönem sonu sınavlarının objektif olmadığı ve sınavlarda öğretim elemanlarının kendilerini yeterince önemsemedikleri görüşleri, bu dersi veren bütün öğretim elemanlarının üzerinde düşünmeleri gereken önemli bir konudur.

“Bireysel çalgı eğitimi dersi sınavlarında not verme ölçütleri belirsizdir”, ifadesine katılma düzeylerinde, çalgı değişkenine göre anlamlı bir fark görülmemiştir.

Dönem sonu sınavlarında öğretim elemanlarının not verme ölçütlerinin belirsizliği, öğrencilerde öğretmenlerine karşı bir güvensizlik duygusu yaşamalarına neden olmaktadır. Hem genel eğitimin ve hem de dönem sonu sınavlarının niteliği açısından bu durumun ciddiye alınması önem arz etmektedir.

Çalgı Eğitimi dersinin dönem sonu sınavlarında, öğretim elemanları öğrenciyi yeterince önemsemiyorlar, ifadesine de yine en fazla katılan öğrenci grubu bireysel çalgı eğitimi dersinde performans alanı ses eğitimi olan öğrencilerdir. En az katılan grup da bireysel çalgısı nefesli olanlardır. Bu sonuçlar, araştırmanın yapıldığı kurumda özellikle ses eğitimi veren öğretim elemanları tarafından dikkate alınmalıdır.

Ülkemizde Müzik Öğretmenliği meslek eğitimi verilen kurum(lar)da, günümüzde hala gelişigüzel değerlendirmelerle ve subjektif yargılarla dönem sonu sınavlarının yapılıyor olması memnun edici bir durum değildir.

Literatür incelemesi sırasında bu sorunun sadece bizim ülkemize ait olmadığını ve diğer ülkelerde de hala üzerinde çalışılmakta olduğunu öğrenmek belki bir ölçüde teselli edici olarak düşünülebilir.

Bergee, Martin J. (2003)’e göre müzik performansının gerçek bağlamda değerlendirilmesi henüz el atılmamış bir araştırma alanıdır. Bergee, Martin J. (2003), yaptığı araştırmada dönem sonu uygulamalı müzik performanslarında fakülte değerlendirmesinin gözlemciler arası güvenilirliğini araştırmıştır. Grup büyüklüğünün adım adım azalmasıyla ortalama güvenilirlikte bir azalma olmamıştır. 2 ve 3 değerlendiricinin değişimi 4 ve 5 kişilik gruplara göre ortalama bir çeşitlilik ve daha az benzerlik göstermiştir. Güvenilirlik açısından deneyim düzeyleri ile fakülte üyeleri ve öğretim asistanları arasında belirgin bir fark bulunmamıştır. Performansların bu kapsamda değerlendirilmesi için en az beş hakemin bulunması önerilmiştir.

Yine Bergee, Martin J. (2003)’e göre sayıları giderek artan çok sayıda araştırmacı doğru şartlar altında yapılan performans değerlendirmesinin güvenilir ve geçerli olduğunu savunmaktadır. Bu araştırmacılar müzik performansı için güvenilir ve geçerli puanlama ölçek ve yönergeleri geliştirmeyi başarmışlardır. Hakem grupları bu değerlendirme araçlarını, gözlemciler arası güvenilirlik ve ölçüt geçerliliğini koruyarak, verilen alanlarda kullanmışlardır. Daha gerçek ve çevrenin de uygun olduğu durumlarda yapılan performans değerlendirmeleri hala araştırılmaktadır.

Bergee, M. J. (1997), çalışmasında dönem sonu jüri performanslarının fakülte tarafından değerlendirilmesinin gözlemciler arası güvenilirliğini incelemiştir. Sonuç olarak

sıklıkla karşılaşılan 3 durumun göz önünde bulundurulması gerektiğini önermiştir; hakem gruplarının büyüklüğünün değişkenliği, değerlendirme biçimi ve hakem tecrübesi.

Kurumsal müzik eğitimi sürecinde dönem sonu performans değerlendirmelerinde güven eksikliği evrensel bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır.

ÖNERİLER

Bireysel çalgı eğitimi dersinin bütün çalgı alanları için, çalgıların teknik özelliklerine göre, ölçü araçlarının oluşturulmasına ve kullanılmasına bir an önce başlanmalıdır.

Mesleki amaçlarına göre kurumların düzenli değerlendirme ölçütlerine göre puanlama sistemini oluşturması ve bu alandaki çalışmaların da en hızlı şekilde yapılması gereği göz ardı edilmemelidir.

Öğretmen yetiştirme alanında önemli bir sorumluluk ve görev yüklenen Fakültelerin, Müzik Eğitimi Anabilim dallarında, müzik öğretmeni yetiştirmede niteliğin artırılması için bu çalışmada ortaya çıkan sonuçların ve önerilerin değerlendirilmesi en büyük dileğimizdir.

KAYNAKLAR

- Alpagut, U. (2004) Keman Eğitiminde Kurul Önünde Gerçekleşen Sınavlarda Değerlendirmede Standardizasyon. 1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu. SDÜ, 7-10 Nisan 2004, Isparta.
- Bergee, M. J. (1993) A comparison of faculty, peer and self-evaluation of applied brass jury performances. *Journal of Research in Music Education*, 41, 19-37.
- Bergee, M. J. (1997) Relationships among faculty, peer and self-evaluations of applied performances. *Journal of Research in Music Education*, 45, 601-612.
- Bergee, Martin J. (2003) Faculty Interjudge Reliability of Music Performance Evaluation. *Journal of Research in Music Education*, Vol. 51 Issue 2, 137-150
- Dalkıran, E. (2006) Keman Eğitiminde Performansın Ölçülmesi. Yayınlanmamış doktora tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Davis, L. P. (1981) The effects of structured singing activities and evaluation practice on elementary band students' instrumental achievement. Unpublished doctoral dissertation, The Ohio State University.
- Erim, A. (2011) Gitar Yarışma Jürilerinin Performans Değerlendirmeye Yönelik Görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi* Cilt:19 No:1, 73-84
- Ertürk, S. (1994) Eğitimde Program Geliştirme (Meteksan Yayınları), Ankara, s.112.
- Fidan, N. (1996) Okulda Öğrenme ve Öğretme (Alkım Yayınevi), Ankara, s. 12.
- Fiske, H. E. (1975). Judge-group differences in the rating of secondary school trumpet performances. *Journal of Research in Music Education*, 23, 186-196.
- Fiske, H. E. (1977a). Relationship of selected factors in trumpet performance adjudication. *Journal of Research in Music Education*, 25, 256-263.
- Fiske, H. E. (1977b) Who's to judge: New insights into performance adjudication. *Music Educators Journal*, 64, 23-25.
- Fiske, H. E. (1978). The effect of a training procedure in musical performance evaluation on judge reliability. Ontario Educational Research Council Report.
- Heath, C. E. (1976) An effect of instruction on the consistency of ratings given in the adjudication of trumpet solo excerpts. Unpublished doctoral dissertation, Indiana University.

- Hewitt, M. P. (2001) The Effects of Modeling, Self-Evaluation, and Self-Listening on Junior High Instrumentalists' Music Performance and Practice Attitude. *Journal of Research in Music Education*, Winter, Vol. 49 Issue 4, p 307.
- Hewitt, M. P. (2005). Self-evaluation accuracy among high school and middle school instrumentalists. *Journal of Research in Music Education*, 53, 148-161.
- Jorgensen, H. (1995). Teaching and learning strategies in instrumental practice: A report on research in progress. In J. A. Taylor (Ed.), *Transatlantic roads of music education: World views* (pp. 47-51). Tallahassee, FL: Center for Music Research.
- Karasar, N. (2007). *Bilimsel Araştırma Yöntemi* (17.Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kinney, Daryl W. (2009) Internal Consistency of Performance Evaluations as a Function of Music Expertise and Excerpt Familiarity. *Journal of Research in Music Education*, Vol. 56 Issue 4, 322-337.
- Morrison, S. J., Montemayer, M., & Wiltshire, E. S. (2004). The effect of a recorded model on band students' performance self-evaluations, achievement and attitude. *Journal of Research in Music Education*, 52, 116-129.
- Nalbantoğlu, E. (2007) Yaylı Çalgılar Öğrencilerinin Performansını Etkileyen Bazı Faktörler ve Ölçme Değerlendirme Yöntemleri Üzerine Bir Araştırma. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi (ÖSYS, 2012) Klavuzu, Ankara.
- Roberts, B. (1975) Judge-group differences in the ratings of piano performances. Unpublished master's thesis, University of Western Ontario, London, Canada.
- Sparks, G. E. (1990). The effect of self-evaluation on musical achievement, attentiveness, and attitudes of elementary school instrumental students. Unpublished doctoral dissertation, Louisiana State University.
- Tebiş, C. (2004) Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Programındaki Yaylı Çalgı Öğretimine İlişkin Sınama, Ölçme, Değerlendirme Durumlarının İncelenmesi. 1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu. SDÜ, 7-10 Nisan 2004, Isparta.
- Towers, R. (1980) Age-group differences in judge reliability of solo voice performances. Unpublished master's thesis, University of Western Ontario, London, Canada.
- Uçan, A. (1994). *Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler- Yaklaşımlar*, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Wapnick, J., Flowers, P. J., Alegant, M., & Jasinkas, L. (1993). Consistency in piano performance evaluation. *Journal of Research in Music Education*, 41, 282-292.
- Yayla, A., A. (2003) *Müziksel Yeteneğin Ölçümü*. Yayınlanmamış doktora tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

EXTENDED ABSTRACT

1. INTRODUCTION

Being one of the dimensions of music education, the instrument training is a long process that consists of the gaining of certain systematic abilities necessary to have the ability to play an instrument. The possibility of experiencing this process in instrument training depends on the availability of some inner and outer factors. It is possible to classify the inner factors as a fine musical ear, an appropriate physical capacity for playing an instrument, emotional sufficiency and intelligence. And the outer factors are briefly the basic factors that construct the process of teaching.

Evaluation is the last step of the basic factors that construct the process of learning. There are some classifications of evaluation according to several features. According to one of them, it is possible to talk about random and systematic evaluations.

According to Bloom and the others, (translated by: Ertürk, S., 1994) another way of evaluation is classifying according to the aim. Therefore, it is possible to talk about three types of evaluation.

Evaluation based on identification and placement,

Evaluation based on formation and education,

Evaluation based on estimation of the situation,

The evaluation related to estimation of the situation is the final or make-up examinations taken by the students at the ends of the semesters before the committee that consists of the music instrument trainers.

The evaluation of the musical performance is so integrated with the learning and the teaching process of music that, it is not surprising that this issue has a real importance among the music teachers and researchers. The issue of reliability in the evaluation of music stands out in the literature of review.

Uçan, A. (1994) states the steps of the evaluation of performance in music as follows:

1. Evaluating the performance based on the process: In this approach, the behaviors of the student related to the performance are observed by the evaluator and the observer states the results of the evaluation by using symbols.

2. Evaluating the performance based on the product: The related product produced by the student is examined by the observer and the results are stated by using the appropriate symbols.

3. Evaluating the performance based on both the process and the product: The observer observes the related behaviors of the student during the performance and later he/she examines the final product and states the results by using symbols.

If we classify the performance exams of the course of personal instrument training, that are applied at the ends of the semesters in the departments of music education, according to one of these steps, it is possible to say that the evaluation is made “*based on the product of the performance*”. However, as a standard criterion for the evaluation is not being used in these exams, these evaluations are being based on estimation of the situation and random.

This survey is regarded as necessary since there are no surveys about the analysis of the student opinions about the final examination evaluations of the instructors discovered during the research of both the domestic and foreign related literature.

2. METHOD

The survey is conducted by using the descriptive method.

The basis is the Music Education Departments of the Branch of Fine Arts Education of the Faculties of Education in the universities of Turkey. And the sample is limited by the Music Education Department of the Branch of Fine Arts Education of the Atatürk Faculty of Education of Marmara University. 170 students, the 111 of whom are females and the 59 of whom are males, attended to this survey,

3. FINDINGS

The agreement level of the future music teachers with the claim of “The final examinations of the Instrument Training Course are not objective”, show a meaningful difference according to the personal instrument variant at the level of .01. Considering the arithmetic mean, the group who agrees the most with this claim is the group whose field of personal instrument education is voice. And the less agreeing group is the group whose personal instruments are wind instruments. According to the LSD results about the paired comparisons, there is a meaningful difference which is .05 between the groups whose major is stringed instruments and voice, .01 between the groups whose major is guitar and voice and .01 between the groups whose major is wind instruments and voice.

In the levels of agreement with the claim that “The criteria of scoring are indefinite in the examinations of personal instrument training course” no meaningful difference is detected.

The agreement levels of the future music teachers with the claim that “In the final examinations of Instrument Training course, the instructors do not really care about students.” show a meaningful difference at the level of .05, according to the variant of personal instrument.

In the final examinations, the instructors who control the quality and the reliability of the examination in the committee, bare tremendous responsibility. The most important issue for the students is that the instructors’ talking between each other during the performance of a student. The students express this situation as the instructors’ underestimating them.

4. DISCUSSIONS& CONCLUSIONS

The group who agrees the most with the claim that the final exams of the Instrument Training Course are not objective is the group whose field of performance in the personal instrument training course is voice. And the less agreeing group is the group whose personal instruments are wind instruments.

The opinions that the final exams of the instrument training courses are not objective and the instructors do not care enough about the students during the examinations that came out in the evaluation of the instructors by the students in the course of personal instrument training, are important issues that should be considered by all the instructors who teach this course.

In the levels of agreement with the claim that “The criteria of scoring are indefinite in the examinations of personal instrument training course.” no meaningful difference is detected according to the variant of instrument.

The suspense of the criteria of scoring of the instructors in the final exams cause the students to distrust their teachers. It is important to take this situation into consideration both in the aspect of general education and the quality of the final exams. For all the instrument branches of personal instrument training course, devices of scoring suitable for the technical features of the instruments should urgently started to be created and used.

Again, the group who agrees the most with the claim that in the final examinations of Instrument Training course, the instructors do not really care about students is the group whose field of performance in the personal instrument training course is voice. And the less agreeing group is the group whose personal instruments are wind instruments. These results should be considered by especially the instructors whose field is the voice training in the institution where this survey took place.

It is not satisfactory that still the final exams are being applied with random evaluations and subjective decisions in the institutions where music education is being given in our country. It can be a little soothing that it is detected during the literature review that this is not the problem of only our country but it is an issue that being worked on also in the other countries. However, it should not be ignored that every country, even every institution according to their professional objectives should create a scoring system according to the regular evaluation standards and that the operations about this issue should be made urgently.

Our biggest wish is that, the Faculties' that have tremendous responsibility and task about teacher education, taking the results of this survey into consideration to increase the quality of music teacher education in the Departments of Music Education.